

อัตลักษณ์การแต่งกายเคบายาแบบเปอรานากันของชาวภูเก็ต ย่านเมืองเก่าภูเก็ต

ปิยะฉัตร โคกะทิง¹ และพรรณวดี ขำจริง²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

s6611149113@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาความหมายและลักษณะของการแต่งกายเคบายาในวัฒนธรรมภูเก็ต และวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการแต่งกายแบบเคบายาของชาวภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากคุณสรวิชัย ชุมณี เจ้าหน้าที่บ้านชินประชา ผลการวิจัยพบว่า “เคบายา” เป็นชุดสตรีพื้นเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และภาคใต้ของประเทศไทย มีต้นกำเนิดจากการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชาวจีนโพ้นทะเลที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในภูเก็ตช่วงปลายรัชกาลที่ 5 กับคนท้องถิ่น จนเกิดกลุ่มชาติพันธุ์ “บาบ๋า-ย่าหยา” ที่มีการแต่งกายเฉพาะถิ่น เสื้อเคบายาใช้ในงานประเพณี และพิธีสำคัญของชุมชน แสดงถึงอัตลักษณ์ ภูมิปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และการปรับตัวให้เหมาะสมกับภูมิอากาศ โดยมีรูปแบบหลัก 3 ประเภท ได้แก่ เคบายาลันดา เคบายาปีกู และเคบายาชูเล็ม ซึ่งแตกต่างกันตามโอกาสการใช้งาน อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเคบายาชาวภูเก็ตแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ **อัตลักษณ์ส่วนบุคคล** แสดงถึงรสนิยม ความงาม และสถานภาพทางสังคมของสตรี **อัตลักษณ์ทางสังคม** สะท้อนชนชั้นและฐานะของผู้สวมใส่ **อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม** สื่อถึงความภาคภูมิใจในรากเหง้าวัฒนธรรมบาบ๋า-ย่าหยา **อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์** แสดงความภาคภูมิใจในเชื้อสายและวัฒนธรรมเปอรานากัน และ**อัตลักษณ์ร่วมสมัย** ซึ่งพัฒนาให้สอดคล้องกับแฟชั่นสมัยใหม่ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของยูเนสโกเมื่อปี พ.ศ. 2567

คำสำคัญ: เคบายา เปอรานากัน อัตลักษณ์การแต่งกาย

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา (วิชาเอกสังคมศึกษา)

²อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการศึกษา (วิชาเอกสังคมศึกษา)

The Cultural Identity Reflected in the Peranakan Kebaya Dress of Phuket Residents in Phuket Old Town

Piyachat khokathing¹ and Panwadee khumjing²

^{1,2}Faculty of Education, Phuket Rajabhat University
s6611149113@pkru.ac.th

Abstract

This qualitative research aims to study the meaning and characteristics of *kebaya* attire within Phuket's culture and to analyze the cultural identities reflected through the *kebaya* worn by local people. In-depth interviews were used as the main research method. The findings reveal that the *kebaya* is a traditional women's costume widely found in Southeast Asia, particularly in Indonesia, Malaysia, Singapore, Brunei, and southern Thailand. Its origin in Phuket emerged from the cultural integration between Chinese immigrants who settled on the island during the late King Rama V period and the local population, giving rise to the "Baba-Nyonya" ethnic group with distinctive traditional attire. The *kebaya* is worn during traditional ceremonies and community rituals, representing identity, wisdom, creativity, and adaptation to local climate and body shape. There are three main types of *kebaya*: *Landa*, *Bigu*, and *Sulem*, each differing according to the formality of use. The cultural identity of Phuket's *kebaya* can be categorized into five aspects: (1) **Personal identity**, representing taste, beauty, and social status of women; (2) **Social identity**, reflecting class and economic status; (3) **Cultural identity**, expressing pride in the Baba-Nyonya heritage; (4) **Ethnic identity**, symbolizing pride in Peranakan ancestry and tradition; and (5) **Contemporary identity**, which adapts the *kebaya* to modern fashion trends. Notably, in 2024, the *kebaya* was inscribed by UNESCO as an Intangible Cultural Heritage of Humanity. Overall, the *kebaya* embodies a living heritage that connects Phuket's past with the present through elegance, creativity, and enduring cultural pride.

Keywords: *Kebaya, Peranakan, Cultural dress*

1. บทนำ

เคบายา (Kebaya) เป็นวัฒนธรรมการแต่งกายแฟชั่นยอดนิยมของสตรีชาวบาหลีเกิด ในช่วงประมาณ พ.ศ.2463 ถึงประมาณปี พ.ศ.2500 ซึ่งอาจจะอยู่ในช่วงประมาณหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นการแต่งกายที่มี พัฒนาการเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพดิน ฟ้า อากาศ และการเปลี่ยนแปลงไปตามความนิยม ของยุคสมัย ดังนั้นการคัดเลือกเนื้อผ้าและเทคนิคการตัด เย็บจึงพัฒนาไปตามสภาพอากาศและยุคสมัยพหุวิทยาการ เพื่อให้เกิดความสะดวกคล่องตัวต่อการสวมใส่ อีกทั้งเมื่อยุคสมัยมีการพัฒนาตามความสามารถของมนุษย์และ เครื่องจักรอุตสาหกรรมโรงงานส่งผล ให้นักประดิษฐ์ด้านสิ่งทอมีบทบาทเข้ามาแทนที่ฝีมือของมนุษย์ จากเดิมชุดเสื้อเคบายามีการปักสติ้งด้วย ฝีมือของสตรี หรือการใช้เครื่องจักรอุตสาหกรรมเข้ามามีส่วนในการตัดเย็บ แต่การปักลวดลาย ยังคงต้องใช้เทคนิคและความสามารถเฉพาะด้านของฝีมือเชิงช่างในการออกแบบลวดลายเพื่อตอบสนอง ความ ต้องการด้านเครื่องนุ่งห่มของสตรีเพศ ความนิยมของการแต่งกายในรูปแบบเคบายาซึ่งเป็น วัฒนธรรมที่มีผสมผสาน ระหว่างคนมลายูท้องถิ่นในคาบสมุทรมลายูที่นับรวมตั้งแต่ตอนใต้ของไทยก็คือจังหวัดภูเก็ต จนถึงดินแดนในช่อง แคว้นทะเลกับผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ที่เข้ามาตั้งรกรากวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวมลายูดั้งเดิม โดยปรับ รูปแบบให้เน้นทรวดทรงและลดความยาวตัวเสื้อให้อยู่เหนือสะโพก ตกแต่งด้วยผ้าลูกไม้หรือเทคนิค การฉลุผ้าแบบ ตะวันตกปักลวดลายมงคลตามคตินิยมจีน สำหรับชาวภูเก็ตจะเรียกเสื้อเคบายาว่า “เสื้อมะพร้าว” ถือเป็นรูปแบบเสื้อ ที่เป็นที่ยอมรับของสาวภูเก็ตมาตั้งแต่อดีต (วิกรม กรุงเทพฯ, 2566) การแต่งกายชุดเสื้อเคบายามีพัฒนาการจากการใช้ ผ้าเนื้อหนาหลายชนิดต่าง ๆ ประดับลูกไม้แบบชาวตะวันตก มาสู่การใช้ผ้าเนื้อบางเพื่อความเหมาะสมกับภูมิอากาศ และสรีระ ที่งดงามของสตรีชาวใต้แต่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ที่มีในการตัดเย็บและโอกาสในการสวมใส่ที่มี การผสมผสานความงามตามวิถีของสตรีมลายูและสตรีชาวจีน ซึ่งถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมด้านสิ่งทอที่เกิด จากภูมิปัญญา ของบรรพชนในการออกแบบสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายเพื่อตอบสนองความต้องการ ทุกปัจจัย ตลอดจนมีการพัฒนา รูปแบบตามแนวความคิดเพื่อให้เกิดสวยงามและแปลกใหม่สอดคล้อง ตามยุคสมัย โดยการหยิบยืมวัฒนธรรมที่ เกิดขึ้นใหม่จากนานาชาติมาผสมผสานให้เกิดความลงตัว เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ เพศสภาพ วิทยุ ตำแหน่งหน้าที่ โอกาสในการสวมใส่ และ ก้าวทันกับยุคสมัยปัจจุบัน หากวัฒนธรรมการแต่งกายที่ กล่าวมาข้างต้นขาดผู้อนุรักษ์และสืบสาน มรดกทางภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าด้านวัฒนธรรมการแต่งกายของชาว บาหลีเหล่านี้ก็จะเลือนหายไป ตามกาลเวลา บทความวิชาการฉบับนี้เป็นเพียงสื่อกลางในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้เยาวชน ได้ศึกษาเรียนรู้และเล็งเห็นความสำคัญต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นการ แต่งกายชุดเคบายาในจังหวัดภูเก็ตต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) ศึกษาความหมายและลักษณะของการแต่งกายเคบายาในวัฒนธรรมภูเก็ต
- 2) วิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการแต่งกายแบบเคบายาของชาวภูเก็ต

1.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทราบความหมายและลักษณะของการแต่งกายเคบายาในวัฒนธรรมภูเก็ต
- 2) มีความรู้ความเข้าใจอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการแต่งกายแบบเคบายาของชาวภูเก็ต
- 3) ตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมของการแต่งกายแบบเคบายา
- 4) ส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในภาคการศึกษาและชุมชน
- 5) เสริมสร้างอัตลักษณ์และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ อภิญญา เฟื่องฟูสกุล (2543) อัตลักษณ์ (Identity) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตนเองและการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ ต้องการความตระหนัก (Awareness) ในตัวเราและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือเราจะต้องแสดง ตนหรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนก็คือ การระบุได้ว่าเรามี อัตลักษณ์เหมือนกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไรและ “ฉันเป็นใคร” ในสายตาคนอื่น นอกจากนี้ อัตลักษณ์มีความหมายเป็นปัจเจกที่เชื่อมต่อและสัมพันธ์กับสังคม ซึ่งสังคมกำหนดบทบาท หน้าที่และคุณค่าที่ติดตามมากับหลากหลายปัจจัย อาทิ ความเป็นสามี-ภรรยาหรือความเป็นศิษย์-อาจารย์ อัตลักษณ์จึงเป็นเรื่องของสัญลักษณ์อีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกาย อรุณี แสงสิงแก้ว (2548) การแต่งกายเป็นการเลือกใช้เสื้อผ้า เครื่องประดับ และองค์ประกอบอื่น ๆ ในการปกปิดร่างกาย เพื่อความสุภาพ ความเหมาะสมตามกาลเทศะ รวมถึงเพื่อความงามตามค่านิยมของสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับชุดเคบายา สมาคมบาบ๋า-ย่าหยา ภูเก็ต, 2561 ชุดเคบายา เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ลูกผสม ‘เปอรานากัน’ หรือ ‘บาบ๋า-ย่าหยา’ ที่เกิดจากการหลอมรวมระหว่างชาวจีนอพยพกับชาวพื้นเมืองในแหลมมลายูและคาบสมุทรมลายูของไทย มีความวิจิตรและประณีตในการออกแบบ เสื้อผ้าใช้ลูกไม้ ผ้าปัก และสีเส้นสดใส สะท้อนความมั่งคั่งและสถานะของผู้สวมใส่

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิกรม กรุงแก้ว (2562) เรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายของสตรีชาติพันธุ์บาบ๋าในจังหวัดพังงาเลอันดามัน พบว่าชาติพันธุ์บาบ๋า คือกลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีเชื้อสายผสมระหว่างเชื้อชาติจีนและเชื้อชาติไทย พื้นถิ่นหรือเชื้อชาติมลายู ปรากฏพบในรัฐปีนัง มะละกา ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์และจังหวัดพังงาเลอันดามันของประเทศไทย ได้แก่ ตรัง สตูล กระบี่ ระนอง พังงา และภูเก็ต และการวิจัยพบอีกว่า การแต่งกายของสตรีบาบ๋ามี 5 รูปแบบ 1) ชุดเสื้อคอตั้งมีจีบ สวมใส่เป็นชุดลำลอง 2) ชุดครุยยาว สวมใส่ในพิธีวิวาห์ 3) ชุดครุยท่อน (บัวตั้งเต้) สวมใส่ในโอกาสพิเศษ ที่ไม่เป็นทางการ 4) ชุดย่าหยา สวมใส่ในงานบุญประเพณี และ 5) ชุดเสื้อลูกไม้ สวมใส่สำหรับสตรีสูงวัยในทุกโอกาส ในส่วน สีเสื้อผ้าจะนิยมสีแดง ชมพูอ่อนหรือสีเส้นสดใสในงานมงคล และนิยมสีดำ น้ำตาลเข้ม สีขาวในงานอวมงคล นอกจากนี้สตรีชาวบาบ๋ายังคงนิยมนุ่งโสร่งผ้าปาเต๊ะ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างตัวเสื้อแบบสตรีจีนและการนุ่งโสร่งปาเต๊ะแบบสตรีมลายู โดยมีลวดลายผีเสื้อ ลายดอกไม้ ลายพุดกา ลายหงส์ ลายนกยูง ลายเลขาคณิต และนิยมเกล้าผมมวยสูง (ซึกอโบาย) ตลอดจนการสวมเครื่องประดับที่บ่งบอกถึงฐานะทางสังคมและความเชื่อในทุกโอกาสตามวัฒนธรรมประเพณี

อริสสา ศิริเจริญไชย (2567) เรื่องวิจิตรแห่งภูเขา บาบ๋า-ย่าหยา: แต่งกายจากการผสมผสานรูปแบบศิลปะข้ามวัฒนธรรม พบว่า “เครื่องแต่งกายบาบ๋า-ย่าหยาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาศิลปการแสดง ภาควิชาศิลปไทย คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2565 โดยบทความชิ้นนี้มุ่งนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการผสมผสานวัฒนธรรมการแต่งกายที่เกิดจากการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเครื่องแต่งกายบาบ๋า-ย่าหยา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และศึกษาองค์ประกอบเครื่องแต่งกายบาบ๋า-ย่าหยา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต การศึกษาครั้งนี้มีการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์และการบันทึกภาพเพื่อนำมาใช้

ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เขียนใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้มีกระบวนการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ วารสาร บทความ และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูล และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยผลจากการศึกษา พบว่าการแต่งงานเป็นกระบวนการที่สามารถกำหนดรูปแบบวัฒนธรรมที่มีการผสมผสานได้จากความแตกต่างด้านวัฒนธรรมของคู่สามีภรรยาที่มีการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน ซึ่งผลจากการผสมผสานวัฒนธรรมมีการแสดงออกผ่านรูปแบบวิถีชีวิต ประเพณี อาหาร สถาปัตยกรรม และเครื่องแต่งกาย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างจากจากคุณสรวิชัย ชูมณี เจ้าหน้าที่บ้านชินประชา โดยการฟัง การดู และการจดบันทึก

ข้อคำถามที่สัมภาษณ์

1. การเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวเปอรานากัน
2. การเป็นอยู่วัฒนธรรมการดำรงชีวิตต่างๆ
3. เค้ายากับباب๋า ยาหย่า คือประเภทเดียวกันไหม
4. เค้ายากมีกี่ประเภท

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ คุณสรวิชัย ชูมณี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ดูแลบ้านชินประชา รวมทั้งการสังเกตเนื้อหาที่ติดอยู่ตามผนังที่พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว และพิพิธภัณฑ์ชุมชนบางเหนียว เกี่ยวข้องกับการสวมใส่ชุดเคบายา ความเป็นมาของเปอรานากันสายเลือดลูกผสม ข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อศึกษาลักษณะ รูปแบบ และความหมายของชุดเคบายาในฐานะอัตลักษณ์ของชาวบาบ๋า-ยาหย่า แหล่งข้อมูล ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว พิพิธภัณฑ์ชุมชนบางเหนียว และเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตภาคสนาม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อให้เห็นถึงลักษณะ รูปแบบ ความหมาย และคุณค่าทางอัตลักษณ์ของการแต่งกายชุดเคบายาในย่านเมืองเก่าภูเก็ต

4. ผลการวิจัย

ข้อที่ 1 ศึกษาความหมายและลักษณะของการแต่งกายเคบายาในวัฒนธรรมภูเก็ต พบว่า การแต่งกายเคบายาเป็นอัตลักษณ์สำคัญของชาวบาบ๋าในจังหวัดฝั่งตะวันตกของภาคใต้ โดยเฉพาะภูเก็ต ซึ่งเป็นกลุ่มเชื้อสายผสมจีน-พื้นถิ่น ส่วนในระดับภูมิภาค กลุ่มที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมใกล้เคียงกันคือ “เปอรานากัน” ซึ่งเป็นลูกผสมจีน-มลายูในอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และภาคใต้ของไทย วัฒนธรรมของกลุ่มนี้โดดเด่นด้านภาษา อาหาร สถาปัตยกรรม และเครื่องแต่งกาย โดยชุดเคบายาเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญ (วิกกรม กรุงแก้ว, 2566) ลักษณะเคบายาเป็นเสื้อผ้าหน้าตัวยาว ปลายเสื้อด้านหน้าแหลม ประดับลวดลายปักฉลุจากงานหัตถศิลป์แบบดอกไม้และพฤกษา สวมคู่กับโสร่งปาเต๊ะที่เขียนลายด้วยมือ ชาวภูเก็ตเรียกเสื้อลักษณะนี้ว่า “เสื้อยาหย่า” และนิยมสวมใส่ในโอกาสสำคัญทางวัฒนธรรม รูปแบบของเคบายาในภูเก็ตเกิดจากการผสมผสานวัฒนธรรมมลายู จีน และตะวันตก

ผ่านการใช้ผ้าลูกไม้ ผ้าโปร่ง ผ้ายกดอก ผ้าฝ้าย และเทคนิคการปักถักแบบตะวันตก (ศุภพรพงษ์ชัย พรพงษ์, สัมภาษณ์, 9 กรกฎาคม 2562) เคนยาได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติว่าเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมร่วมของอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และประเทศไทย และมีการผลักดันร่วมกันให้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมของโลก (มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ, 2567) แม้ในภูเก็ตจะเคยใช้คำว่า “บาบ๋า-ยาย่า” แต่ปัจจุบันมีการปรับมาใช้คำว่า “เคนยา” ซึ่งเป็นที่ยอมรับแพร่หลายมากขึ้นวัดกรรมการแต่งกายเคนยาของภูเก็ตเกิดจากการปรับรูปแบบให้เหมาะกับภูมิอากาศ เพศ วัย และโอกาสในการสวมใส่ โดยยังคงเอกลักษณ์ดั้งเดิมและพัฒนาตามยุคสมัย หากขาดการอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรมด้านการแต่งกายของชาวบาบ๋าอาจสูญหายไป บทความจึงมีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้แก่เยาวชนและสังคมเพื่อเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น (วิกรม กรุงแก้ว, 2566)

ภาพที่ 1 ผ้าลูกไม้

ที่มา: ปิยะฉัตร โคกะทิง, 2568 (ภาพจากร้านเช่าชุดพื้นเมืองภูเก็ต Vataviti)

ภาพที่ 2 ผ้าโปร่ง

ที่มา: ปิยะฉัตร โคกะทิง, 2568 (ภาพจากร้านเช่าชุดพื้นเมืองภูเก็ต Vataviti)

ภาพที่ 3 ผ้ายกดอก

ที่มา: ปิยะฉัตร โคกะทิง, 2568 (ภาพจากร้านเช่าชุดพื้นเมืองภูเก็ต Vataviti)

ภาพที่ 4 ผ้าฝ้าย

ที่มา: ปิยะฉัตร โคกะทิง, 2568 (ภาพจากร้านเช่าชุดพื้นเมืองภูเก็ต Vataviti)

ประเภทของการแต่งกายเคบายาและลักษณะเด่น

4.2.1 เคบายาลันดา หรือเคบายาลินดา (Kebaya Renda) เป็นชุดเคบายายุคดั้งเดิม ตัวเสื้อหลวม ไม่เข้ารูป ใส่สบาย ใช้ผ้าสีสันสดใส ลวดลายดอกไม้หรือลายพื้นเมืองสวมคู่กับผ้าถุงปาเต๊ะ (sarong batik) หรือผ้าพิมพ์ลาย ไม่เน้นความหรูหรามากนัก ใส่ได้ในชีวิตประจำวันหรืองานชุมชนทั่วไป (ศุภพรพงษ์ชัย พรพงษ์, สัมภาษณ์, 9 กรกฎาคม 2562)

ภาพที่ 5 เสื้อเคบายาลันดา หรือเคบายาลินดา (Kebaya Renda)

ที่มา: ปิยะฉัตร โคกะทิง, 2568 (ภาพจากร้านเช่าชุดพื้นเมืองภูเก็ต Vataviti)

4.2.2 เคบายาปีกู (Kebaya Biku) ลักษณะเด่นคือเสื้อคอแหลมผ่าหน้า ตลอดชายเสื้อ ด้านหน้าแหลม ด้านหลังคลุม สะโพกบนเข้ารูป แขนยาว นิยมปักกลดลายละเอียดตรงชายเสื้อ แขนเสื้อ และคอเสื้อ สวมกับผ้าถุงลายเรียบหรือผ้าปาเต๊ะลายสวย เพื่อขับเน้นเสื้อให้เด่น มักใส่ในโอกาสพิเศษ งานบุญ งานประเพณี หรืองานเลี้ยง (โกศล แต่งอุทัย 2567)

ภาพที่ 6 เสื้อเคบายาปีกู (Kebaya Biku)

ที่มา: ปิยะฉัตร โคกะทิง, 2568 (ภาพจากหนังสือการแต่งกายผู้หญิงบาบารูกีต 2568)

4.2.3 เคบายาซุลแลม (Kebaya Sulam) ลักษณะเด่น จุดเด่นคือการปัก ซุลแลม (Sulam) หรือปักด้วยมืออย่างประณีต เสื้อเนื้อบางเบา เช่น ผ้าลูกไม้ หรือผ้าฝ้ายโปร่ง เน้นความหรูหรา เสื้อเข้ารูปมากที่สุดในบรรดาเคบายาทั้งสาม มักใส่คู่กับผ้าถุงยกดอกหรือผ้าลายหริว เพื่อให้เหมาะสมกับงานทางการ สวมใส่ในงานพิธีมงคล เช่น งานแต่งงาน งานต้อนรับแขกสำคัญ (ศุภพรพงษ์ชัย พรพงษ์, สัมภาษณ์, 9 กรกฎาคม 2562)

ภาพที่ 7 เสื้อเคบายาซุลแลม (Kebaya Sulam)

ที่มา: ปิยะฉัตร โคกะทิง, 2568 (ภาพจากร้านเช่าชุดพื้นเมืองภูเก็ต Vataviti)

ข้อที่ 2 วิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการแต่งกายแบบเคบายาของชาวภูเก็ต พบว่ามีอัตลักษณ์ที่ว่าด้วยเรื่องการแต่งกายเคบายาของชาวภูเก็ตมี 5 ประเภทได้แก่ อัตลักษณ์ส่วนบุคคล การสวมใส่ชุดเคบายา นับเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์สำคัญที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ส่วนบุคคลและสถานภาพทางสังคมของผู้หญิงในสังคมดั้งเดิม โดยเฉพาะในอินโดนีเซียและมาเลเซีย ซึ่งมีการใช้เคบายามาอย่างยาวนานในฐานะเครื่องแต่งกายที่สื่อถึงความงดงาม ความอ่อนช้อย และความสง่างามของสตรี ชุดนี้มิได้เป็นเพียงเสื้อผ้า หากแต่ยังเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึง

ฐานะทางเศรษฐกิจและเกียรติยศของผู้สวมใส่อย่างชัดเจน ในอดีต ชุดเคบายามีราคาสูง เพราะทำจากผ้าเนื้อดีที่มีความประณีตในการทอและการตัดเย็บ จึงเป็นที่นิยมในหมู่สตรีที่มาจากรอบครัวมีฐานะดี หรือเป็นภรรยาของบุคคลที่มียศถาบรรดาศักดิ์ การครอบครองชุดเคบายาก็เป็นเครื่องบ่งชี้ฐานะทางชนชั้น และสะท้อนความมั่งคั่งของครอบครัวไปในตัว ขณะเดียวกัน ผู้หญิงชาวบ้านหรือผู้ที่มีฐานะยากจนกว่ามักไม่สามารถเข้าถึงชุดชนิดนี้ได้ เนื่องจากราคาที่สูงเกินกำลัง อย่างไรก็ตาม สำหรับบุคคลที่มีฐานะปานกลาง แม้จะสามารถซื้อหาชุดเคบายามาสวมใส่ได้ แต่ก็มักจะจำกัดเพียงไม่กี่ชุด และเลือกใส่เฉพาะในโอกาสสำคัญ เช่น งานพิธีทางศาสนา งานมงคลสมรส หรืองานราชพิธี การสวมใส่ชุดเคบายาของกลุ่มนี้จึงเป็นทั้งการลงทุนและการสร้างภาพลักษณ์ให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคม กลุ่มสตรีที่มีฐานะร่ำรวยสามารถสวมใส่ชุดเคบายาได้บ่อยครั้งกว่า ไม่ว่าจะเป็นในชีวิตประจำวันหรืองานสำคัญ ทั้งยังมีความสามารถในการครอบครองชุดหลายแบบ หลายสี และหลายลวดลายเพื่อใช้ในโอกาสต่าง ๆ สิ่งนี้สะท้อนถึงความหรูหรา ความมั่งคั่ง และสถานะทางสังคมที่แตกต่างจากผู้หญิงชนชั้นกลางหรือสามัญชนทั่วไป ดังนั้น การสวมใส่ชุดเคบายาไม่ได้เพียงสะท้อนความงามทางร่างกายหรือรสนิยมในการแต่งกายเท่านั้น แต่ยังเป็นภาพแทนของความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องแต่งกายกับฐานะทางเศรษฐกิจ สถานะทางสังคม และบทบาททางวัฒนธรรมของผู้สวมใส่ (ปราณี สกฤพิพัฒน์ และคณะ, 2555) อัตลักษณ์ส่วนบุคคลที่สะท้อนผ่านอัตลักษณ์ทางสังคมชุดเคบายาเป็นเครื่องแต่งกายดั้งเดิมของสตรีเพอรานากันในภูเก็ตที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางสังคมอย่างชัดเจน การสวมใส่ชุดเคบายาไม่เพียงแสดงถึงความงามและรสนิยมส่วนตัว แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของ สถานะทางสังคมและชนชั้น ของผู้สวมใส่ ในอดีต ชุดเคบายาถูกจำกัดการเข้าถึงเฉพาะสตรีที่มี ฐานะสูงหรือชนชั้นเศรษฐี เนื่องจากวัสดุและการตัดเย็บมีราคาแพงและประณีต ผ้าที่ใช้มักเป็นผ้าไหม ผ้าลูกไม้ หรือผ้าปักลวดลายสวยงาม การครอบครองเคบายาจึงเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งและรสนิยมของครอบครัว ผู้หญิงชนชั้นสูงสามารถสวมใส่ชุดเคบายาหลายชุดและสวมใส่ได้บ่อยครั้งทั้งในชีวิตประจำวันและงานสังคม ในทางตรงข้าม ผู้หญิงชนชั้นกลางมักต้องสะสมเงินเป็นเวลานานเพื่อซื้อชุดเคบายาเพียงไม่กี่ชุด และมักสวมใส่เพียงในโอกาสพิเศษ เช่น งานแต่งงานหรือเทศกาลสำคัญ ทำให้การสวมใส่เคบายากลายเป็น สัญลักษณ์ชั่วคราวของสถานะทางสังคม สำหรับผู้หญิงชนชั้นกลาง ขณะที่ผู้หญิงชนชั้นล่างแทบไม่สามารถเข้าถึงชุดนี้ได้ การเปรียบเทียบนี้ชี้ให้เห็นว่าชุดเคบายาเป็นเครื่องมือในการ สะท้อนความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างเด่นชัด

อัตลักษณ์ทางสังคม ชุดเคบายาเป็นเครื่องแต่งกายดั้งเดิมของสตรีเพอรานากันในภูเก็ตที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางสังคมอย่างชัดเจน การสวมใส่ชุดเคบายาไม่เพียงแสดงถึงความงามและรสนิยมส่วนตัว แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของ สถานะทางสังคมและชนชั้น ของผู้สวมใส่ ในอดีต ชุดเคบายาถูกจำกัดการเข้าถึงเฉพาะสตรีที่มี ฐานะสูงหรือชนชั้นเศรษฐี เนื่องจากวัสดุและการตัดเย็บมีราคาแพงและประณีต ผ้าที่ใช้มักเป็นผ้าไหม ผ้าลูกไม้ หรือผ้าปักลวดลายสวยงาม การครอบครองเคบายาจึงเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งและรสนิยมของครอบครัว ผู้หญิงชนชั้นสูงสามารถสวมใส่ชุดเคบายาหลายชุดและสวมใส่ได้บ่อยครั้งทั้งในชีวิตประจำวันและงานสังคม ในทางตรงข้าม ผู้หญิงชนชั้นกลางมักต้องสะสมเงินเป็นเวลานานเพื่อซื้อชุดเคบายาเพียงไม่กี่ชุด และมักสวมใส่เพียงในโอกาสพิเศษ เช่น งานแต่งงานหรือเทศกาลสำคัญ ทำให้การสวมใส่เคบายากลายเป็น สัญลักษณ์ชั่วคราวของสถานะทางสังคม สำหรับผู้หญิงชนชั้นกลาง ขณะที่ผู้หญิงชนชั้นล่างแทบไม่สามารถเข้าถึงชุดนี้ได้ การเปรียบเทียบนี้ชี้ให้เห็นว่าชุดเคบายาเป็นเครื่องมือในการ สะท้อนความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างเด่นชัด เมื่อกาลเวลาผ่านไป เข้าสู่ยุคสมัยใหม่ การผลิตเสื้อผ้ามีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งวัสดุที่ถูกกลึงและเทคนิคการตัดเย็บที่ทันสมัย ส่งผลให้ชุดเคบายาเริ่มแพร่หลายสู่สตรีในวงกว้างมากขึ้น ปัจจุบัน ผู้หญิงชนชั้นกลางหรือแม้แต่ชาวบ้านทั่วไปสามารถหาซื้อชุดเคบายาในราคาที่เข้าถึงได้ง่ายกว่าเดิม ทำให้การสวมใส่ชุดเคบายาไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มชนชั้นสูงเหมือนใน

อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม สะท้อนความผูกพันต่อวัฒนธรรมร่วม ผ่านภาษา ความเชื่อ ประเพณี และการแต่งกาย อาหารการกิน ซึ่ง “เคบายา” ถือเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญของกลุ่มบาบ๋า-ย่าหยาและชุมชนชายฝั่งทะเลอันดามัน โดยเฉพาะในจังหวัดภูเก็ต การสวมใส่เคบายาจึงมิได้เป็นเพียงการเลือกเสื้อผ้า แต่เป็นการยืนยันความเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ การแต่งกายด้วยเคบายาแสดงถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างจีนและมลายู ซึ่งก่อให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะของชาวภูเก็ตที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่น ๆ เช่น การใช้ผ้าปาเต๊ะลายดอกไม้หรือลวดลายพื้นเมืองร่วมกับเสื้อลูกไม้ปักอย่างประณีต โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมการแต่งกายที่เห็นได้ชัดจากการประยุกต์การแต่งกายของชาวมาเลเซียกับการแต่งกายของชาวจีนเข้าด้วยกัน ในการจัดพิธีแต่งงานจะมีการสวมใส่ชุดเคบายา ซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายที่สะท้อนถึงความมงคล ความสุข และความเจริญรุ่งเรืองของครอบครัว อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสตรีเพอรานากัน เจ้าสาวชุดครุย นุ่งโสร่งปาเต๊ะ สวมเสื้อคอตั้งตัดด้วยผ้าบ้านรูปเปียฉลุลาย หรือผ้าต่วนแพรวนึ่มๆ แขนยาว ปลายแขนจีบ ติดกระดุมปลายแขน ตัวเสื้อมีกระดุมเหรียญทอง 5 เม็ด เรียกว่า กระดุมกิมตุ้น คลุมทับด้วยเสื้อครุยยาวไม่มีกระดุม แต่ใช้เข็มกลัดเพชรซีก ที่เรียกว่ากอสังกัดเสื้อคลุมตั้งแต่คอลงมาจนถึงหน้าอก เมื่อสวม ชุดนี้ ผู้สวมจะต้องเกล้าผมมวย เรียกว่าเกล้าผมวย ซักอีโบาย สวมกำไลข้อเท้า เจ้าบ่าวก่อนสมัยรัชกาลที่ 6 เจ้าบ่าวสวมเสื้อหนาแขนยาวคอตั้ง เสื้อมิลวดลาย ชายเสื้อยาวถึงสะโพก ด้านในสวมเสื้อยัดสีขาวหรือเสื้อ ขาวแขนยาว หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 แล้ว เจ้าบ่าวนิยมสวม ชุดสูท เสื้อในแขนยาวผูกเนคไท หน้าอกกลัดช่อดอกไม้เทียม (พิพิธภัณฑสถานภูเก็ตไทยหัว, 2023)

อัตลักษณ์ทางชาติหรือชาติพันธุ์ ชาวจีนเชื้อสายสิงคโปร์และมาเลเซียเป็นสิ่งที่มีความผสมผสานทางวัฒนธรรมที่หลากหลายหรือที่รู้จักกันดีในนาม เพอรานากันเชื้อสายจีนหรือลูกครึ่งจีน ลวดลายผ้าและรูปแบบของเคบายา เช่น เคบายาซูลิมที่ปักอย่างประณีต หรือเคบายาปักที่มีขอบหยักเฉพาะตัว ยังสื่อถึงความแตกต่างและความโดดเด่นของกลุ่มชาติพันธุ์ สวมใส่ในโอกาสต่าง ๆ จึงทำหน้าที่เหมือน สัญลักษณ์ทางชาติพันธุ์ (ethnic symbol) ที่ยืนยันตัวตนของกลุ่มและสร้างความต่อเนื่องทางวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น ดังนั้น การแต่งกายเคบายาในภูเก็ตจึงเป็นทั้งสื่อกลางและเครื่องมือสำคัญในการสะท้อน อัตลักษณ์ทางชาติหรือชาติพันธุ์ ทำให้ผู้สวมใส่และผู้พบเห็นรับรู้ถึงความ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ความภาคภูมิใจ และความผูกพันต่อวัฒนธรรมร่วมอย่างชัดเจน (อัญชลี หิรัญสาตี, 2557)

อัตลักษณ์ร่วมสมัย ชุดเคบายาได้รับการจดทะเบียนเป็น มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Heritage) ของยูเนสโก เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2567 โดยประเทศไทยร่วมกับอีก 5 ประเทศอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน ในฐานะตัวแทนของวัฒนธรรมเพอรานากันและการแต่งกายดั้งเดิมของสตรีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การจดทะเบียนนี้มีความสำคัญทั้งทางด้านวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ชุดเคบายาเป็น สัญลักษณ์ของเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของชุมชนเพอรานากัน โดยสะท้อนถึงการผสมผสานวัฒนธรรมจีน มลายู และตะวันตก ลวดลายและการตัดเย็บของชุดเคบายาสท้อน ความประณีตทางศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ของผู้สวมใส่และช่างฝีมือ การจดทะเบียนยูเนสโกจึงเป็นการยืนยันคุณค่าและความสำคัญของชุดเคบายาในฐานะเครื่องมือสืบทอดความรู้และขนบธรรมเนียมที่มีอายุหลายร้อยปี การจดทะเบียนช่วยให้ ชุมชนเพอรานากันสามารถอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน ชุดเคบายาไม่ใช่เพียงเครื่องแต่งกายเท่านั้น แต่ยังรวมถึง ความรู้ด้านการตัดเย็บ การปักลวดลาย การเลือกใช้สี และวิธีการสวมใส่ตามประเพณี การได้รับการยอมรับจากยูเนสโกจึงช่วยป้องกันการสูญหายขององค์ความรู้เหล่านี้ในยุคสมัยใหม่ การจดทะเบียนชุดเคบายาเป็นมรดกวัฒนธรรมช่วย ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมสวมใส่ชุดเคบายา ชมพิธีกรรม และเรียนรู้การทำชุดเคบายา ซึ่งช่วยสร้างรายได้ให้ชุมชนและกระตุ้นความสนใจต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม (RYT9, 2023) ในภูเก็ตและพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน ผู้หญิงรุ่น

ใหม่บางกลุ่มสวมเคบายาประยุกต์ร่วมกับแฟชั่นสมัยใหม่ เช่น ใช้ผ้าลายดิจิทัล (digital print), ผ้าสีสดใส หรือ แม้แต่การตัดเย็บให้เข้ากับเทรนด์แฟชั่นสากล สิ่งนี้สะท้อนถึง ความเป็นอัตลักษณ์ร่วมสมัย ที่ผสมผสานระหว่าง ความดั้งเดิมและความทันสมัย ทำให้เคบายาไม่สูญเสียรากวัฒนธรรมเดิม แต่ยังสามารถแสดงออกถึงรสนิยมและไลฟ์สไตล์ของคนรุ่นใหม่ได้ นอกจากนี้ การแชร์รูปภาพหรือวิดีโอการแต่งกายเคบายาผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Instagram หรือ TikTok ทำให้เกิด การรับรู้ร่วมกันในวงกว้าง ผู้สวมใส่สามารถสื่อสารอัตลักษณ์ของตนเองไปยังสังคมโลก พร้อมทั้งสร้างกระแสให้เกิดการรับรู้และสนับสนุนวัฒนธรรมท้องถิ่นในบริบทสากล การประยุกต์เช่นนี้ยังสะท้อนถึง การปรับตัวของวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เข้ากับโลกาภิวัตน์ โดยไม่ละทิ้งรากเหง้า ดังนั้น อัตลักษณ์ร่วมสมัยที่สะท้อนผ่านการแต่งกายเคบายาจึงเป็นการผสมผสานระหว่าง ความดั้งเดิมและความสมัยใหม่ ทั้ง ในด้านการออกแบบ การสวมใส่ และการสื่อสาร ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งช่วยสร้างความต่อเนื่องทางวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ในบริบทโลกยุคปัจจุบัน (ResearchGate, 2023)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า การแต่งกายเคบายาเป็นอัตลักษณ์สำคัญของชาวบาบ๋า-ย่าหยาในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นกลุ่มเชื้อสายผสมจีน-พื้นถิ่น มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเปอรานากันในอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน วัฒนธรรมของกลุ่มนี้โดดเด่นด้านภาษา อาหาร สถาปัตยกรรม และเครื่องแต่งกาย โดยชุดเคบายาในภูเก็ตมักเป็นเสื้อผ้าหน้าตัวยาว ปลายเสื้อแหลม ปักฉลุลวดลายดอกไม้และพฤกษา สวมคู่กับโสร่งปาเต๊ะ ชาวภูเก็ตเรียกว่า “เสื้อย่าหยา” ชุดนี้นิยมใส่ในโอกาสสำคัญทางวัฒนธรรม รูปแบบการออกแบบผสมผสานวัฒนธรรมจีนมลายู และตะวันตก ทั้งผ้าลูกไม้ ผ้ายกดอก และเทคนิคการปักฉลุ ปัจจุบันเคบายาได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติว่าเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมร่วมของหลายประเทศอาเซียน และมีการผลักดันให้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมของโลก การวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการแต่งกายเคบายา พบ 5 ประเภทสำคัญ ได้แก่ **อัตลักษณ์ส่วนบุคคล** เป็นการสวมใส่เคบายาแสดงถึงรสนิยม ความงาม และฐานะทางสังคม โดยเฉพาะผู้หญิงชนชั้นสูงที่สามารถครอบครองชุดประณีตและหลายแบบ ขณะที่ชนชั้นกลางและล่างเข้าถึงได้น้อย **อัตลักษณ์ทางสังคม** เคบายาสะท้อนสถานะและชนชั้นของผู้สวมใส่ ช่วยแสดงความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคม **อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม** ชุดเคบายาเป็นสัญลักษณ์ของรากเหง้าวัฒนธรรมบาบ๋า-ย่าหยา การผสมผสานจีน-มลายู และวิถีชีวิตชุมชนชายฝั่งทะเลอันดามัน **อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์** ลวดลายและรูปแบบเฉพาะของเคบายา เช่น ปีกูและซูลิ้ม แสดงถึงความภูมิใจและการสืบทอดวัฒนธรรมของชาวเปอรานากัน **อัตลักษณ์ร่วมสมัย** เคบายาได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของยูเนสโก และมีการปรับปรุงแบบเข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่ เช่น ผ้าพิมพ์ดิจิทัล สีสดใส และเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้เคบายาเชื่อมอดีตกับปัจจุบันอย่างกลมกลืน

5. สรุปผลและอภิปรายผล

5.1 สรุปผล

ข้อที่ 1 ศึกษาความหมายและลักษณะของการแต่งกายเคบายาในวัฒนธรรมภูเก็ต พบว่า เคบายาเป็นชุดเสื้อผ้าสตรีพื้นเมืองของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และภาคใต้ของไทย มีต้นกำเนิดจากชาวจีนที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในภูเก็ตช่วงปลายรัชกาลที่ 5 และแต่งงานกับคนท้องถิ่นจึงเกิดกลุ่มชาติพันธุ์ “บาบ๋า-ย่าหยา” ซึ่งมีการแต่งกายเฉพาะถิ่นที่เรียกว่า “เสื้อย่าหยา” หรือ เคบายาเสื้อเคบายาใช้ในงานประเพณีและพิธีสำคัญของชุมชน บ่งบอกถึงอัตลักษณ์และความภาคภูมิใจในรากเหง้า การออกแบบสะท้อนภูมิปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และการปรับตัวให้เหมาะกับภูมิอากาศและสรีระการออกแบบสะท้อนภูมิปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และการปรับตัวให้เหมาะกับภูมิอากาศและสรีระปัจจุบันเคบายาได้รับการยอมรับเป็นมรดกภูมิ

ปัญหาทางวัฒนธรรมในระดับนานาชาติแต่คำว่า “บาบ๋า-ย่าหยา” ยังคงใช้เฉพาะในพื้นที่ภูเก็ตและฝั่งอันดามัน รูปแบบเคบายามี 3 ประเภทหลัก ได้แก่ ลันดา ปีกู และซูเล็มเคบายาลันดาเป็นเสื้อหลวมสบาย ใช้ผ้าสีสดสำหรับชีวิตประจำวันส่วนเคบายาปีกูและเคบายาซูเล็มมีความประณีตมากขึ้น ใช้ในงานบุญหรืองานมงคลตามลำดับ

ข้อที่ 2 วิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการแต่งกายแบบเคบายาของชาวภูเก็ต พบว่า **อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการแต่งกายแบบเคบายาของชาวภูเก็ต** แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ **อัตลักษณ์ส่วนบุคคล** การสวมใส่เคบายาแสดงถึงรสนิยม ความงาม และฐานะของผู้หญิง โดยเฉพาะชนชั้นสูงที่สามารถครอบครองชุดผ้าเนื้อดีและการตัดเย็บประณีต ทำให้เคบายาเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งและเกียรติยศ **อัตลักษณ์ทางสังคม** เคบายาเป็นตัวสะท้อนชนชั้นทางสังคมสตรีชนชั้นสูงมีชุดหลายแบบและสวมใส่ได้บ่อย ขณะที่ชนชั้นกลางสวมเฉพาะโอกาสสำคัญ ส่วนชนชั้นล่างมักเข้าไม่ถึง จึงบ่งชี้ความแตกต่างทางเศรษฐกิจในชุมชน **อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม** ชุดเคบายาเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมบาบ๋า-ย่าหยา แสดงความผูกพันต่อรากเหง้าที่ผสมผสานจีน-มลายู ทั้งลวดลายปาเต๊ะและงานปักที่สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของภูเก็ต **อัตลักษณ์ทางชาติหรือชาติพันธุ์** ลักษณะเฉพาะของเคบายาปีกูและเคบายาซูเล็มเป็นสัญลักษณ์ชาติพันธุ์ของชาวเปอรานากัน สื่อถึงความภาคภูมิใจและการสืบทอดวัฒนธรรมของกลุ่มเชื้อสายจีนในภูมิภาคนี้ **อัตลักษณ์ร่วมสมัย** เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ชุดเคบายาได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของยูเนสโก ร่วมกับอีก 5 ประเทศในอาเซียน สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าระดับนานาชาติของวัฒนธรรมเพอรานากัน ปัจจุบันชุดเคบายาได้รับการประยุกต์ให้เข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่ เช่น ผ้าพิมพ์ลายดิจิทัล สีสดใส และรูปแบบทันสมัย พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้เคบายากลายเป็น อัตลักษณ์ร่วมสมัยที่เชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบัน และยังคงรากเหง้าวัฒนธรรมไว้อย่างงดงาม

5.2 อภิปรายผล

ข้อที่ 1 ศึกษาความหมายและลักษณะของการแต่งกายเคบายาในวัฒนธรรมภูเก็ต พบว่า เคบายาเป็นชุดพื้นเมืองของสตรีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน และภาคใต้ของไทย และมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนลูกผสมจีน-มลายู หรือ “บาบ๋า-ย่าหยา” ในภูเก็ต ซึ่งเกิดจากการอพยพของชาวจีนตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 และแต่งงานกับคนท้องถิ่น ทำให้เกิดเอกลักษณ์การแต่งกายที่เรียกว่า “เสื้อย่าหยา” หรือเคบายา การสวมใส่ชุดนี้ในพิธีประเพณีจึงสะท้อนความภาคภูมิใจในรากเหง้าและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในการเลือกใช้ผ้า การปักลวดลาย และการปรับรูปแบบให้เหมาะกับภูมิอากาศและสรีระของผู้สวมใส่ ลักษณะเคบายาที่พบในภูเก็ตสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ลันดา ปีกู และซูเล็ม ซึ่งสอดคล้องกับงานของ อติศ สรรคบุรานุรักษ์ และศศิณัฐ สรรคบุรานุรักษ์ (2561) ที่อธิบายที่มาของชุมชนบาบ๋า-ย่าหย่าว่าเกิดขึ้นจากการผสมผสานวัฒนธรรมจีน-มลายูในแถบช่องแคบมะละกา ชาว และป็นิ่ง ก่อนขยายมาสู่ภูเก็ต โดยคำว่า “บาบ๋า” และ “ย่าหยา” มีความหมายเกี่ยวกับการให้เกียรติและการเรียกสตรีเชื้อสายผสม ซึ่งสะท้อนตัวตนเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มชนนี้อย่างเด่นชัดสอดคล้องกับงานของ ชิวสิทท์ บุญยเกียรติ (2558) ยังชี้ให้เห็นว่าชาวจีนฮกเกี้ยนเป็นกลุ่มหลักที่อพยพมายังคาบสมุทรมลายูและภูเก็ต ทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมและรูปแบบการแต่งกาย เช่น เสื้อคอตั้งแขนจีบ และชุดย่าหยา ซึ่งพัฒนาเป็นรูปแบบเคบายาในปัจจุบัน นอกจากนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Putu Diah Ari Kusumadewi และ Mohammad Adam Jerusalem (2566) อธิบายว่าบทบาทของเคบายาในอินโดนีเซียได้เปลี่ยนจากชุดประจำชาติไปสู่สื่อแสดงออกของตัวตนและไลฟ์สไตล์ของผู้หญิงสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการใช้เคบายาในภูเก็ตที่มีการปรับรูปแบบให้ร่วมสมัยมากขึ้น ทั้งด้านความหมายและการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน

ข้อที่ 2 วิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านการแต่งกายแบบเคบายาของชาวภูเก็ต พบว่า แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ **อัตลักษณ์ส่วนบุคคล** การสวมใส่เคบายาแสดงถึงรสนิยม ความงาม และฐานะของผู้หญิง

โดยเฉพาะชนชั้นสูงที่สามารถครอบครองชุดผ้าเนื้อดีและการตัดเย็บประณีต ทำให้เคบายาเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งและเกียรติยศ **อัตลักษณ์ทางสังคม** ชุดเคบายาเป็นเครื่องแต่งกายที่สะท้อน ชนชั้นและสถานะทางสังคมของสตรีเพอรานากันในภูเก็ต ผู้หญิงชนชั้นสูงสามารถสวมใส่ได้บ่อยและมีหลายชุด ขณะที่ผู้หญิงชนชั้นกลางต้องเก็บเงินซื้อมาสวมเฉพาะในโอกาสสำคัญ ส่วนชนชั้นล่างแทบไม่สามารถเข้าถึงได้ ทำให้เคบายาเป็น เครื่องมือสะท้อนความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้คนในชุมชน **อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม** ชุดเคบายาเป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมบาบ๋า-ย่าหยา แสดงความผูกพันต่อรากเหง้าที่ผสมผสานจีน-มลายู ทั้งลวดลายปาเต๊ะและงานปักที่สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของภูเก็ต **อัตลักษณ์ทางชาติหรือชาติพันธุ์** ลักษณะเฉพาะของเคบายาปักและเคบายาชูเล็มเป็นสัญลักษณ์ชาติพันธุ์ของชาวเปอรานากัน สื่อถึงความภาคภูมิใจและการสืบทอดวัฒนธรรมของกลุ่มเชื้อสายจีนในภูมิภาค **อัตลักษณ์ร่วมสมัย** เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ชุดเคบายาได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของยูเนสโก ร่วมกับอีก 5 ประเทศในอาเซียน สะท้อนให้เห็นถึง คุณค่าระดับนานาชาติของวัฒนธรรมเพอรานากัน ปัจจุบันชุดเคบายาได้รับการประยุกต์ให้เข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่ เช่น ผ้าพิมพ์ลายดิจิทัล สีสดใส และรูปแบบทันสมัย พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้เคบายากลายเป็น อัตลักษณ์ร่วมสมัยที่เชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบัน และยังคงรากเหง้าวัฒนธรรมไว้อย่างงดงาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิกรม กรุงแก้ว (2566) เรื่องเคบายา : วัฒนธรรมการแต่งกายสตรีบาบ๋าภาคใต้ฝั่งตะวันตก พบว่าชุดเสื้อเคบายาสำหรับสตรีบาบ๋าในจังหวัดสตูล ตรัง กระบี่ พังงา ระนองและ ภูเก็ตลดทอนลงมาจากการสวมเสื้อคอตั้งและครุยท่อน มี 3 รูปแบบ 1) เคบายาลันดา เป็นเสื้อ สมัยแรกเริ่ม ตัดเย็บอย่างหลวมด้วยผ้าปานหลากสีเนื้อหนามีลวดลาย ตกแต่งปลายแขนและริมเสื้อด้วยลูกไม้หน้ากว้างฉลุลายแบบตะวันตก 2) เคบายาปัก พัฒนาในช่วงที่ 2 ตัวเสื้อใช้วัสดุกรรม เครื่องจักร ในการปักฉลุลวดลายบนเนื้อผ้าและริมขอบเสื้อทั้งตัวด้วยวิธีปักเวิร์คเป็นเส้นโค้ง 3) เคบายาชู เล็ม ตัวเสื้อตัดเย็บด้วยผ้าปานรูเปียร์เนื้อบาง เข้ารูป ฉลุลวดลายริมเสื้อด้านหน้าด้วยวิธีปักร่อนสะตึง เป็นตาข่ายเล็ก ๆ ไปจนถึงปลายแขน เป็นรูปสัตว์มงคล ดอกไม้และพฤกษา ปัจจุบันเสื้อเคบายา มีการประยุกต์ใช้ผ้าชนิดต่าง ๆ มาตัดเย็บเพื่อความเหมาะสมกับยุคสมัยและนิยมเรียกว่า “เสื้อย่าหยา” ทั้งนี้สตรีบาบ๋ายังคงนุ่งโจรงปาเต๊ะเขียนลายด้วยมือตลอดทั้งผืนจากเมืองไทรบุรี ประเทศมาเลเซีย หากมีเทศกาลงานประเพณีสตรีบาบ๋าจะสวมเครื่องประดับชิ้นสำคัญเพื่อบ่งบอกถึงฐานะทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของอริสา ศิริเจริญไชย (2567) เรื่องวิถีตราแห่งภูเขา บาบ๋า-ย่าหยา: แต่งกายจากการผสมผสานรูปแบบศิลปะข้ามวัฒนธรรม พบว่า “เครื่องแต่งกายบาบ๋า-ย่าหยาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาศิลปการแสดง ภาควิชาศิลปไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2565 โดยบทความชิ้นนี้มุ่งนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการผสมผสานวัฒนธรรมการแต่งกายที่เกิดจากการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเครื่องแต่งกายบาบ๋า-ย่าหยา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และศึกษาองค์ประกอบเครื่องแต่งกายบาบ๋า-ย่าหยา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์และการบันทึกภาพเพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้เขียนใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้มีกระบวนการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ วารสาร บทความ และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูล และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยผลจากการศึกษา พบว่าการแต่งงานเป็นกระบวนการที่สามารถกำหนดรูปแบบวัฒนธรรมที่มีการผสมผสานได้จากความแตกต่างด้านวัฒนธรรมของคู่สามีภรรยาที่มีการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน ซึ่งผลจากการผสมผสานวัฒนธรรมมีการแสดงออกผ่านรูปแบบวิถีชีวิต ประเพณี อาหาร สถาปัตยกรรม และเครื่องแต่งกาย สอดคล้องกับงานวิจัยของนายแพทย์โกศล แต่งอุทัย (2567) เรื่องเคบายา พบว่าเคบายา (Kebaya) เป็นชุดพื้นเมืองของสตรีไทย - เพอรานากันในพื้นที่ริมฝั่ง

ทะเลอันดามันภาคใต้ของประเทศไทย ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมด้านการแต่งกายที่มีวิวัฒนาการร่วมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในคาบสมุทรมลายูมากกว่า 300 ปี โดยเคยายาจัดเป็นรูปแบบการแต่งกายบาบ๋า - เพอรานากัน ซึ่งได้รับการประกาศขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ในสาขาแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณีและเทศกาล เมื่อปี พ.ศ. 2555 และกำลังจะได้รับการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนเป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรม ที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อองค์การยูเนสโก ร่วมกับอีก 4 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และบรูไน ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 ณ สาธารณรัฐปารากวัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา ทิดแก้ว (2568) เรื่อง ภูเก็ต :เคยายา บาบ๋า เพอรานากัน พบว่า ภูเก็ตเปลี่ยนแปลงไปมาก หลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนไปจากเดิม บนถนนเต็มไปด้วยนักท่องเที่ยว ผู้คนต่างถิ่น ทุกมุมเมืองเต็มไปด้วยร้านรวงจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ แต่สิ่งหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ ยิ่งภูเก็ต เปลี่ยนแปลงไปมากเท่าไร เสน่ห์ความเป็น “ภูเก็ต” ยิ่งเต็ม ยิ่งฉายชัด วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นยังคงดำรงอยู่อย่างร่วมสมัย มีมูลค่า สร้างรายได้ และดึงดูดผู้คนจากทั่วทุกมุมโลกเข้ามาทำความรู้จัก โดยเฉพาะอัตลักษณ์และวิถีแห่งวัฒนธรรม “บาบ๋า เพอรานากัน” ของชาวภูเก็ต พื้นที่เมืองที่สะท้อนให้เห็นผ่านทางอาคาร อาหาร ทัศนียภาพอย่างชัดเจนและพร่างพรายไปด้วยมนต์เสน่ห์ที่เมืองภูเก็ต

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า การแต่งกายเคยายาของชาวภูเก็ตเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมสตรีเพอรานากันหรือ “บาบ๋า-ย่าหยา” เกิดจากการอพยพของชาวจีนมาตั้งถิ่นฐานและแต่งงานกับคนท้องถิ่น ทำให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ชุดเคยายาแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ ลันดา สำหรับชีวิตประจำวัน ปีกู และซูเล็ม ซึ่งประณีตและใช้ในงานบุญหรืองานมงคล การออกแบบสะท้อนภูมิปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และการปรับตัวให้เหมาะกับภูมิอากาศและสรีระ การสวมเคยายาสสะท้อน **อัตลักษณ์ส่วนบุคคล** ด้านรสนิยม ความงาม และฐานะทางสังคม โดยเฉพาะผู้หญิงชนชั้นสูงที่สามารถครอบครองชุดประณีต ขณะเดียวกัน **อัตลักษณ์ทางสังคม** ของเคยายาชี้ให้เห็นความแตกต่างของชนชั้น สตรีชนชั้นสูงสวมใส่บ่อยและหลายชุด ส่วนชนชั้นกลางใช้ในโอกาสสำคัญ และชนชั้นล่างเข้าถึงได้ยาก **อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม** สะท้อนความผูกพันต่อรากเหง้าและการผสมผสานจีน-มลายู ส่วน **อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์** ลักษณะเฉพาะของเคยายาปีกูและซูเล็มเป็นสัญลักษณ์ชาติพันธุ์ที่ยืนยันความภูมิใจและการสืบทอดวัฒนธรรม ในขณะเดียวกัน **อัตลักษณ์ร่วมสมัย** เคยายาได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของยูเนสโก และมีการประยุกต์เข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่ เช่น ผ้าพิมพ์ลายดิจิทัล สีสดใส และเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้เคยายาเป็นสัญลักษณ์ที่เชื่อมอดีตกับปัจจุบันอย่างกลมกลืน การศึกษาชี้ให้เห็นว่าเคยายาเป็นมากกว่าเครื่องแต่งกาย แต่เป็นสื่อสำคัญในการสะท้อนอัตลักษณ์ส่วนบุคคล สังคม วัฒนธรรม และชาติพันธุ์ พร้อมสร้างความต่อเนื่องทางวัฒนธรรมในบริบททั้งท้องถิ่นและสากล

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

6.1.1 ส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น

หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในจังหวัดภูเก็ตสามารถนำข้อมูลจากงานวิจัยไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมการแต่งกายชุดเคยายาในงานประเพณีหรืองานเทศกาลท้องถิ่น เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมเพอรานากันในชุมชน

6.1.2 พัฒนาเป็นองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ข้อมูลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้เพื่อเผยแพร่ความรู้ในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น โรงเรียน หรือเส้นทาง

ท่องเที่ยว “เมืองเก่าภูเก็ต” เพื่อให้ผู้เยี่ยมชมเข้าใจถึงรากเหง้าและความหมายของการแต่งกายเคบายาในฐานะอัตลักษณ์สำคัญของชาวภูเก็ต

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ศึกษาการรับรู้และทัศนคติของคนรุ่นใหม่ต่อการแต่งกายเคบายา เพื่อทำความเข้าใจว่าคนรุ่นใหม่ในชุมชนเพอรานากันมองคุณค่าของเคบายาอย่างไร และแนวโน้มในการสืบทอดหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการแต่งกายในอนาคตเป็นเช่นใด

6.2.2 ขยายขอบเขตการวิจัยไปยังจังหวัดอื่นในฝั่งอันดามัน เช่น พังงา ตรัง หรือระนอง เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบและอัตลักษณ์การแต่งกายของสตรีบาบ๋าในแต่ละพื้นที่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ครอบคลุมยิ่งขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมเพอรานากันในภาคใต้ของประเทศไทย

7. เอกสารอ้างอิง

โกศล แต่งอุทัย. (2567). *เคบายา*. ไอศอล-ไอเดีย.

ชีวลีสิทธิ์ บุญยเกียรติ. (2558). เอกลักษณ์เกอบาญา (Kebaya) ในวัฒนธรรมร่วมจากภูเก็ตถึงสิงคโปร์. *วัฒนธรรม*, 54(2), 50–57.

ปราณี สุกพิพัฒน์, และคณะ. (2555). *รายงานการวิจัยเรื่องการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม การแต่งกายของชุมชนบาบ๋าเพอรานากัน*. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.

วิกรม กรุงแก้ว. (2562). วัฒนธรรมการแต่งกายของสตรีชาติพันธุ์บาบ๋าในจังหวัดพังงาอันดามัน. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ*, 22(1), 60–71.

วิกรม กรุงแก้ว. (2566). เคบายา: วัฒนธรรมการแต่งกายสตรีบาบ๋าภาคใต้ฝั่งตะวันตก. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ วิชาการวิจัย และงานสร้างสรรค์*, 10(2), 52–65.

วิกรม กรุงแก้ว และ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่. (2560). การพัฒนารูปแบบผ้าพื้นเมืองภูเก็ตสู่นาฏศิลป์ร่วมสมัย. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*.

ศิริเจริญไชย, อ. (2567). *ภูเก็ต: เคบายา บาบ๋า เพอรานากัน*. NAAMCHOOP.

อติยศ สรรคบุรานุรักษ์ และศศิณัฐ สรรคบุรานุรักษ์. (2561). เพอรานากัน (Peranakan) สายเลือดลูกผสม มลายู-จีน. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (ฉบับภาษาไทย), สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(3), 2740–2748.

อริสา ศิริเจริญไชย. (2567). วิจิตรแห่งภูเขา บาบ๋า-ย่าหย่า: แต่งกายจากการผสมผสานรูปแบบศิลปะข้ามวัฒนธรรม. *วารสารช่วงฝน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 18(1), 1–20.

Kusumadewi, P. D. A., & Jerusalem, M. A. (2566). Review: The transformation of the meaning of kebaya from national clothing to a media of self-representation and lifestyle. *Mudra Jurnal Seni Budaya*, 38(2), 174–187.